

Szürke történetek

V.

Dr. J. J. K. K.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Szürke történetek

V. kötet

Ötödik Szürke-kiadvány

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

MORVAY ZOLTÁN

SZÜRKE TÖRTÉNETEK

ELBESZÉLÉSEK

Ö T Ö D I K K Ö T E T

Révész Béla kiadása

Marosvásárhely

Minden jog fenntartva

326.741

OSZ SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

B 3714 / 1993

LELTÁRI SZÁM

Kézírási-nyomda Magyarországhely

A Kun Pista szerelme

Országos Széchényi Könyvtár

A „Csókolózó vadgalambokhoz” címzett fűszerkereskedés a legvadregényesebb Örömvölgy-utca közepe táján állott s Bartók ur, Bartók Gergely János ur, a tulajdonos, igen meg volt elégedve azzal a polgári haszonnal, amelyet vásárlóitól sikerült kicsikarnia.

Én — örökké költöző, vándormadara hazánk gyönyörű fővárosának, —

nem birva sehol sem kibékülni vagy a hónapos szobák árával, vagy a zoológiai tanulmányok számára szerfölött érdekes ágyakkal, pontosan, minden hónap elsején és tizenötödikén, könnyű lelkiismerettel és még könnyebb csomagok kíséretében változtattam a lakásaimat s e hányattatásaim alatt jutottam el a fentnevezett, jeles füszeres külvárosi házába, az Örömvölgy-utcába is.

Ebédelni, benn ebédelttem a belvárosban. Ne tessenek megijjedni, nem

a Brisstolban, hanem csak a Potyka Tini önagysága „30 krajcár négy fogás finom étel” csábító felirattal ellátott, ugynevezett kifőzésében — amikor tudniillik ebédeltem. Mert — istenem — volt olyan nap, illetve voltak olyan napok, amelyeken a Rákóczi-ut, Váci-utca és konfektnek a Dorottya-utca kirakatait ebédeltem fel. Világosabban szólva ebéd helyett ezeket nézegettem.

Hanem a vacsorát minden este a „Csókolózó vadgalambokhoz” címzett

fűszerüzletben szereztém be.

Halálpontossággal jelentem meg esténként a jóillatu kereskedésben s a fürge segédek egy hét múlva már nem is kérdezték a sablonos „mivel szolgálhatok”-at, hanem csak adták: háromért kenyér, hétért túró.

Akkortájt az olvas-tam valami híres német orvos-tanár könyvéből, hogy ha a szervezetet hozzászoktatjuk az egyforma időben, egyforma adagu és minőségű ételekhez — száz évig élünk.

Én megfogadtam a tanácsot s négy hónapon át, minden este háromért kenyeret és hétért turót vacsoráltam.

E rettentő kitartás és következelesség, előbb csodálatot, utóbb tiszteletet vivott ki nekem a „Csókolózó vadgalambok” derék személyzete előtt, úgy annyira, hogy Bartók Gergely János ház- és üzlettulajdonos ur, többször megszólításával tüntetett ki s nyájasan beszélgetett velem egy-két percig, ha az ideje engedte.

Sőt azt is megtudták a szobaasszonyomtól, aki szintén itt, a házigazdánk üzletében vásárolt, hogy én nemcsak háromért kenyeret és hétért turót eszem rendületlenül, hanem — papirosat is. Tudniillik igen sok, szép, tiszta papírt firkálok össze éjszakákon át s e papirokon történeteket mesélek szerelmekről és csalódásokról s hihető, hogy ez öszszefirkált papirosakért valahol pénzt adnak s annak egyrészéből kerül ki bizonyára a háromért kenyér és hétért turó is.

E felfedezés még nagyobb tiszteletre hangolta irántam a „Csókolózó vadgalambok”-at, amely tisztelet a kenyér és túró nagyobb adagolásában nyilvánult.

Bartók Gergely János ur pedig mind hosszabb-hosszabb ideig beszélgetett velem. Sőt egyik estén, bemutatott nekem egy igen szép kis, okos-szemű, gömbölyű menyecskét, akinek egy négy éves fiucska huzgálta a ruháját.

A hölgy a „kedves neje önagysága” volt a derék

fűszeresnek. E finom szavakkal mutatván őt be nekem Bartók Gergely János ur, amint ez már előkelő embereknel szokás.

A fiatal asszony — úgy látszott — informálva volt a kilétem felől, mert a bemutatkozás után mindjárt azon kezdte, hogy:

— Ugy-e kedves Murók ur, maga költő?

— Fájdalom nagyságos asszonyom — sohajtam borongva — nem vagyok, mert soha sincs mit költenem . . .

— Ah, nem úgy értem — mosolygott kegyesen

őnagysága, a jobb cipőm
öt foltját figyelmesen
vizsgálva — de ön amint
tudom írni szokott?

— Még pedig igen so-
kat asszonyom. Tömérdé-
ket!

— Regényeket és drá-
mákat?

— Nem. Marhalevele-
ket a vásárbiróságnál. Ha-
vonként harmincnyolc fo-
rintért.

— De én úgy hallottam
— makacskodott kétke-
deve őnagysága — hogy ön es-
ténként regényeket ír...

— Esténként —
tréfáltam szellemesen —

csinálni szeretem a regényeket, sem mint írni. —
S egy Bligny herceghez méltó mozdulattal emeltem meg a kalapomat, amely hitvány főveg állandóan válni készül a karimájától s ez alatt ugy csusztattam a balcipőmet a jobb háta mögé, hogy látható ne legyen rajta egy átkozott, újabb repedés, amelyet ime, a legelső dolog lesz ma este bevarrni.

Kilépkedtem a boltból, olyan méltóságos léptekkel, mint Endre király mikor elhagyta pártütő öcsce táborát. De e rövid

társalgásunkból is azt szűrte le önagysága szobaasszonyom előtt, hogy én egy „végtelen szellem” vagyok.

Másnap este megint az üzletben találtam az asszonyt és ekkor már a férjével együtt kezdett fogatni:

— Kedves Murok ur — fogta meg Bartók Gergely János ur bizalmasan téli kabáttá kinevezett übercimerem egyik gombját (amely abban a percben hűtlenül elhagyott) — mi tudjuk, hogy ön író, hiába is tagadja. Ime itt van egy

elbeszélése a „Mocsár“
cimű szépirodalmi lapban,
amelyet nőm járát. Mi igen
pártoljuk az irodalmakat,
és ennél fogva tisztelettel
meghívjuk önt vasárnap
délután egy kis uzsonnára.
Nekünk ugyanis van egy
regényes történetünk, a
melyet elakarunk önnek
mondani, s tudjuk, hogy
ezt Murok ur bizonyosan
meg fogja írni.

Önagysága mindezt be-
leegyező fejbólintgatások-
kal kísérte. Én pedig, az
uzsonnát tekintve külö-
nösen, úgy gondoltam,
hogy egy hatalmas jól-

lakásért akármilyen ostoba históriák meghallgatására képes vagyok, voltam és leszek, mindenkoron, míg marhaleveleket kell írnom a vásárbírósnál havonként harmincnyolc forintért.

Igy mentem el vásárnap délután, egy kölcsönkért, kissé bő Ferenc József-kabátban a „Csókoldzó vadgalambok” igen barátságos és kedves otthonába, ahol több évi koplalás után, ismét jól lakhattam s ezalatt meghallgattam Bartók Gergely János ur regényes elbe-

szélését, amelyet jó kis, sajáttermésű borocskájából folyton kínálgatva mesélt el nekem s ha úgy vélik, hallgassák meg Önök is. Egy csöppet sem változtatva a történeten, átadom a szót a „Csókolózó vadgalambok” tulajdonosának.

✱

— Én — kezdte Bartók Gergely János ur — mint szegény, fiatal legény kerültem a „Csókolózó vadgalambokhoz” címzett üzletbe fűszeressegédnek. Vidékről jöttem, ahol már régen, még inaskoromban

elvesztettem a szüleimet és a rokonaim nemtörődömsége miatt, meglehetősen sokat küszködve és nyomorogva vergődtem át a sanyaru inas éveken s kevés pénzecskevel és ruhával, de annál több fiatalos jókedvvel és ambícióval álltam munkába a cégnél.

Nem voltam éppen rutlickó s talán meglehetősen ügyes is lehettem, mert a gazdám szeretett. Sőt a főnököm lánya — aki az anyja halála óta, egész fiatalon a háztartást vezette — mondom, a házi

kisasszony is jószemmel nézett.

Az a kisasszony — mit szinezzem a dolgot — ez az asszonyka, aki mellettem ül, a feleségem ma már. De igen kicsi hijján, majd meghaltam, amiért szeretni mertem.

Ugyanis, akkortájtban, mikor én a házhoz kerültem, hoztak ide tanulónak egy szép, kis pirosarcu fiút. Kun Pistának hívták a gyermeket, tizenhárom éves lehetett s úgy emlékszem Halasra való volt. Rövid időn olyan okos, szorgalmas, gondos ke-

reskedő lett, hogy én elképpedve néztem a buzgalmát és azt a fáradhatatlanságot, amit az üzlet érdekében elkövetett.

De az sem kerülte el a figyelmemet, hogy ebéd és vacsora alkalmával, amikor ugy a gazdánkkal, mint a házikisasszonnyal egy asztalnál étkezett az egész személyzet, ez a gyermek, aki — mint említém — nem volt több 13 évesnél, valami olyan szent sovárgással, tisztelettel és rajongással nézte a mi csinos kisasszonyunkat, ami ha másnak nem

is, de nekem rögtön feltűnt.

Az volt a szokás, hogy ebéd után kezecsókolunk mindnyájan a házikisasszonynak. Én figyeltem Kun Pistát. Mikor az Ilonka kezét megfogta és megcsókolta, reszketett, elsáppadt, azután úgy elpirult, hogy én nem tudtam hova lenni a csodálkozástól. Minden délben, minden este szédelegve hagyta ott az asztalt.

Bámultam, ugyancsak, hogy sem a többi segédek, sem a gazdánk, de még a kisasszony sem látszott

észrevenni akkor a Pista
gyerek érzelmeit.

Hanem én, akinek a
lány az első látásra na-
gyon megtetszett, ma-
gamba mosolyogva, de
azért nem minden félté-
kenység nélkül konstatál-
tam, hogy Kun Pista, ez a
tizenhárom éves fiú, halá-
losan szerelmes Ilonka
kisasszonyba -- velem
együtt.

Később mindig figyel-
tem Pistát és tapasztal-
tam, hogy ha Ilonka akár
az ebédnél, akár a vacso-
ránál valamit kér tőle, a
gyermek, majd összetörte

magát, úgy futott, rohant, igyekezett egy pillanat alatt elvégezni a rábizottakat.

Ilonka, látva a fiu ügybuzgóságát, igen nyájasan beszélt mindig a gyermekkel. Néha megveregette a fiu egészséges, piros, gömbölyű arcát. Pista ilyenkor szinte elkábult a boldogságtól s látszott rajta, roppant erejébe kerül, hogy sirva ne vesse magát a leány lábai elé.

Megállapíthatom tehát ujjolag, hogy Kun Pista szerelmes volt Ilonkába.

A gyermeket szinte ko-

moly vetélytársnak hittem. S ha napközben, vagy más alkalommal beszélgettem Ilonkával — akinek már ekkor észre vettem az irántani vonzalmát — és Kun Pista is ott volt, szinte a torkomon akadt a hang s én, a szószátyár boltoslegény, aki úgy tudtam a lányoknak udvarolni, szinte butává és szótlanná lettem a gyermek rámvetett, jéghideg, a szívemet keresztülszurni igyekvő tekintete alatt.

Mindezekdacára mi Ilonkával hamarosan meg-

értettük egymást s mivel a főnököm is élelmes embert nézett ki belőlem, belenyugodott a házasságba, mikor megkértem a leány kezét.

A mátkaságunk alatt nagyon boldogan dolgoztam az üzletben. Kedélyesen elfecsegtem az estéket zárás után a mennyasszonyommal. Csak az bántott néha, mikor feküdni a segédszobába mentem — mert az esküvőig itt maradtam — hogy mikor mindenki aludt, a Kun Pista fiu ágya felől nagy, nehéz sóhajok szakadoz-

nak fel és olykor fojtott
zokogás is.

Különben észrevet-
tem, hogy a Pista gyerek,
mióta Ilonkával jegyet
váltottam, nem az a friss,
mozgékony kereskedő
többé, aki ezelőtt volt.
Szórakozott, komor, szó-
fukar lett és a pirosszin
eltűnt az arcáról.

Ez senkinek sem tűnt
fel csak nekem. Egy al-
kalommal — éppen há-
rom nappal az esküvőm
előtt — lenn dolgoztunk
ketten Pistával a pincerak-
tárban. Ekkor elővettem
a gyermeket:

— Te Pista, nem vagy te beteg?

— Nem, — felelt kurtán a fiu. Általában hozám, ha kikerülhette, nem szólt, vagy csak igen röviden. A Pista végtelenül gyűlölt engem.

— De az arcod nagyon meghalványodott István — mondtam részvétellel nézve a gyermeket. — Talán mégis csak beteg vagy te és magad sem tudsz róla.

— Nem vagyok — mormogta Pista. És a nagy benzines kőkorsókat a felső polcra rakta, az

olajosokat pedig az alsókra.

Nem faggattam tovább a gyermeket. Mondom, magam sem tudom miért ez a fiu igen nagy respektust keltett magairánt én-elöttem. Mindig ugy éreztem, mintha megloptam volna a Pistát és le vagyok kötelezve irányában.

Tizpercnyi hallgatás után magától megszólalt a fiu csöndes, szelid, de remegő hangon:

— Hát, Bartók ur, holnapután tényleg meglesz az esküvő?

Én kaptam rajta, hogy

Pista megszólított, nyájasan jeleltem neki, mint egy nagy embernek:

— Meg lesz István, meg bizony. Már hogylene, miért ne lenne. Mulatunk Pista öccs! Remélem te is táncolsz egyet a menyasszonynyal?

A Pista fiu egy percre belebámult a drótsodronyos pincelámpa világába s búsan mondta:

— Én nem fogok táncolni.

Aztán kutató tekintettel nézett reám:

— Mondja, Bartók ur, szereti maga teljes szívé-

ből Ilonka kisasszonyt?
Igazán szereti?

Elnevettem magam.

— Csacsi vagy te Pista.
Hát hogylene szeretném. Ha
nem szeretném, nem ven-
ném nőül.

— De hát bizonyos,
hogy holnapután meglesz
az esküvőjük — kérdezte
a fiu végtelenül kétségbe-
esett arccal. — Hiszen ez
szörnyűség! Mikor én a
kisasszonyt olyan nagyon,
nagyon szeretem! . . .

A könnyei elkezdtek
peregni, fuldokló zoko-
gással borult egy kibon-
tott kulimázos hordó vé-

gére, amely összekente az orrát, az arcát. Sajnáltam szegényt, de olyan komikusan nézett ki a kulimázos orrára hulló könnyeivel, hogy önkénytelenül elkacagtam magam. Hanem nagyon megbántam a jókedvemet.

— Mit nevet, — ordított a fiu felbőszülve. Látszott az eltorzult arcán, hogy a legszentebb fájdalomában lett megsértve.

— Mit nevet! — kiáltott újra. — Mindjárt nem nevet maga! Sirni fog és nem esküszik meg Ilonkával sem holnapután,

sem azután, ebben az életben soha!

A hajam is égnek meredt, mikor a fiura néztem, aki lerántott a polcra egy nagy benzines kőkorsót s a ládabontó szekercével letörte a nyakát, aztán felkapva az égő lámpát, teljes erővel vágta bele a kizúduló benzinbe . . .

Mindez egy pillanat alatt történt. Én csak ennyit láttam. A másik percben egy tüztenger volt a pince s egyre-másra rettenetes dörgések rázták meg az erős kőházat.

A sok olaj, festék, petroleum mind égett.

Hogy a gondviselés miként őrzött meg engem azt ma sem tudom. Ugy vélem, hogy mikor a fiu a lámpát felkapta én kirohantam a raktár előcsarnokába s a légnyomás becsapta utánam a vasajtót. Rettentő ijedtségemben azt sem tudtam, hogyan jutottam fel az udvarra. De feljutottam és ott rogytam össze.

Ez alkonyatkor történt. Mikor magamhoz tértem éjjel volt. Ágyban feküdtem és Ilonka mosolyogva

ült az ágyam mellett. És a kezemet fogta.

Az egyik lábamon és a vállamon, úgy éreztem, seb lehetett, mert be volt kötve, de nem fájt.

Ilonka mondta aztán, hogy a szegény Pista gyereket teljesen összesülve vitték el a kórházba a mentők. Azóta talán meg is halt. Ők nagyon megijjedtek először, de a tűzoltóság hamar eltönte a raktárt és a tűz megfult. Már két órája elaludt. Most tizenegy óra van éjjel. A raktár pedig biztosítva volt.

Én nem szóltam akkor semmit a raktárban törtétekről, csak annyit emlitettem, hogy a gyermek ráejtette a benzines korsót a lámpára s így történt a szerencsétlenség.

Két nap mulva azért megtartottuk a lakadalmat s a feleségem, — a fiatalasszonyok nagy boldogságában — nem sokat törődött az egész pince-tüzzel. De nekem nagyon megzavarta mézesnapjaimat Pista, aki még most sem halt meg, hanem eszméletlenül kinlódott, küszködött a kórházban.

A házasságunk harmadik napján, — nem bírtam tovább — elmondtam a pincében történeteket a feleségemnek, aki előbb csodálkozva, aztán később büszkén hallgatta a mesémet. Végül kijelentette — mint ahogy minden asszony tette volna, — hogy Pistát meg kell látogatni a kórházban.

Én kissé húzódoztam, de aztán beleegyeztem. Délután kimentünk a kórházba s a sebészeti osztályon felkerestük a betegünket.

A szegény fiuból ugy-
szólván semmitem lát-
szott. Egy fászlitőmeg volt
az, akit ezelőtt Kun Pistá-
nak hívtak. A domboru
homloka s a fényes, fe-
kete szeme látszott ki
csak a kötésekből. Ezeket
megkímélte a katasztrófa,
de egész teste — az ápoló
apáca szerint — egy merő
seb volt.

Az elalélt gyermekhez
odahajolt a feleségem és
csöndesen szólt:

— Pista, megismer?

A halódó gyermek fel-
nézett az asszonyra és
mint egy villám lobba-

nása, cikázott át szemén az öröm, a hála, a boldogság egy végtelenül fényes, ragyogó sugara.

Behunyta a szemét bágyadtan, aztán megint kinyitotta. — Megismert bennünket.

A fiatal asszony megcsókolta a Pista homlokát, aki erre boldogan hunyta be a szemét s kinyújtotta fáslizott karját felém.

Megfogtam a kezét s ő a kötéseken át megszorította az enyémet.

Az Ilonka csókja kibékítette mindennel a

földön! Még velem is!

A látogatási idő letelt és ott hagytuk a beteget. Mentünk.

Még a kapuig sem értünk, mikor egy ápoló utánunk sietett:

— Kérem, a kis össze-
égett fiu meghalt . . .

Szegény Pista! Talán csak azért nem tudott meghalni hamarabb, mert ezt a csókot várta. Ezt a csókot, amelyet imádott szerelmesétől kapott, a miért az olyan nagyszívű emberek, mint a Pista volt, képesek minden rettentő kinokat elszenvedni,

mindent megbocsátani s ha megkapták, boldogan halnak meg elérhetetlen ideáljukért! . . .

— De azért nem értem — tünődött el a csibukja füstjébe belebámulva Bartók Gergely János ur — hogy miért teremt az isten ilyen együgyű gyermekeket, akiket tönkre tesz a szívük, az álmodozásuk . . .

S én is eltöprengtem a Bartók ur meséjén, de különösen az utolsó kijelentésén.

Valóban minek teremődnek efajta álmodozó

gyermek? Mert terem-
tődnek.

Hiszen — emlékezze-
nek csak vissza — Önök
is hányat ismertek ilyen
„gyereket“ akik közül né-
melyik már öszült, kopa-
szodott s mégis össze-
égette magát — ha nem
fizikailag is — egy álo-
mért, amit soha sem érhe-
tett el, vagy egy szép asz-
szonyért, akitől — mint
Kun Pista — még haldo-
kolva sem kapott egy
csókot . . .

Tavaszi fagy

Országot Széchenyi Károlynak

Csernői igen szellemes ujságíró volt, de egyszer mégis csak elment az esze. Mert hát meg-nősült a jó fiu. Vannak talán, a kik a nőülést nem tartják kizárólag a kevés eszű emberek privilegiumának, de ez a Csernői házassága bizony csak bolondság volt. Egy színésznőt vett el, a ki-nek addig a fél Magyarország udvarolt. Egy szí-

nésznőt a kinek csak az volt a hátránya, hogy az életben sokkal ügyesebben tudott játszani, mint a szinpadon.

Csernől kormánypárti lapnak volt a szerkesztője és a vidéken divó szokás szerint az ellenzéki lap szerkesztőjével örökösen haragba állt.

A vén Tar, az ellenzéki szerkesztő, mikor meghallotta az eljegyzését Csernöinek, megfogta egy hideg téli délelőttön kollegáját a mint a színház előtt ácsorgott.

— Kit vársz, pecsovics?

— A menyasszonyomat, öreg . . .

Hat év óta nem szóltak egymáshoz. A vén kuruc a szemére húzta a Kossuth-kalapot.

— Te, Kálmán, igazán menyasszonyod neked az a kisasszony ?

Csernői nagyon hüvös lett.

— Szabad tudnom miért érdekel ez téged, Tar ?

Az öreg sunyin mosolygott és bundája ujjának a prémjével megtörölte a szemeit, amelyek a hidegtől könnyesek voltak.

— Csak azért érdekel fiam, Kálmán, hogy ha igazán nőül veszed azt a hölgyet, én nem foglak többé csipni, bántani, se lapba, se az életbe, mint ahogy eddig tettem. Mert akit csapás ér, kimélni kell!

Csernői többször halott ilyenfajta megjegyzést, mióta vőlegény volt. De ezt már nem bírta elhallgatni nyugodtan.

— Tar, — mondta ideges hangon, — te tanítótál a mesterségemre; ha ezt és a korod nem nézném . . . arculvernék!

Az öreg szerkesztő szomorúan, minden hevesség nélkül felelt.

— Jól van, Kálmán fiam! Csak verj!.... Látom, hogy beteg vagy, hátha akkor kigyógyulsz! Örült is vagy, Kálmán, de egyszer talán majd megjön az eszed. No, szervusz!...

És ott hagyta a fiatal embert.

Csernői dacos haraggal nézett utána:

— Ostoba népség! — mormogá. — Szeretném tudni, mi közük az én dolgaimhoz? Egyiktől sem

kérek tanácsot és mégis mind előáll a sületlen véleményével. Azért is elveszem! Én ismerem azt a leányt. Meggyőződtem róla, hogy imád! Elveszem és senkinek semmi gondja többet reánk.

És úgy tett, a mint beszélt.

Mikor egy hideg, de napsugaras téli délutánon megtartották a fényes bohém-esküvőt, az addigi áskálódók alázatos sunyisággal kívántak boldogságot az új párnak.

Csernőinek szerencséje volt, hogy a gunyt nem

fedezte fel nagy örömében a szerencsekivánatok között, mert ha észreveszi, még akkor, esküvője napján elkeseredik és bajt szerez magának.

A mézesheteket átturbékolták, ki sem moccsantak a lakásukból. A nászutazást különben is ostoba szokásnak tartotta mindig Csernői

Igen boldognak érezte magát a kis feleségével és öröme tetőpontját érte, mikor az apja üdvözölte a házassága alkalmából.

Az apjával fiatal kora óta haragban volt. Még

pedig azért, mert az öreg paraszt-nábob minden-áron követségi attasét akart a fiából faragni. De a fiatal urnak nem volt kedve törökül meg tatárul tanulni, megszökött a bécsi akadémiából és mivel már diák korában is irkált, felcsapott hirlap-írónak.

Mikor az akadémiát ott hagyta, az apja levette róla a kezét.

— A kölyök elzüllött, — mondta a vén Csernői, — hadd vesszen, ha annak indult!...

Csernői később szer-

kesztője lett a vidék egyik legnagyobb napilapjának és évenként 7000 korona fizetésért „züllött!” Azonkívül egy pár kötet könyve s szindarabjai is szépen jövedelmeztek, de az apjával mindezideig haragban volt, mert az öregnek ilyesmivel nem lehetett imponálni.

De úgy látszott most, hogy egy leendőbeli unoka kiengeszteli a vén vasfejűt.

Mondom tehát, hogy Csernői boldog volt. Még a házasságuk után 4 hónappal is. Az asszonyon

mindennap új kedvességeket fedezett fel.

Említettem már, hogy ez a hölgy a színpadon soha, az életben pedig mindig kitűnően tudott játszani. S mivel ördögien szép volt, egészen elbolondította a szegény hírlapírókat.

Mert, hogy igazán szerette volna, arról szó sem volt. Azt hiszem, hogy igazán egyáltalán nem szeretett senkit. A lánykori udvarlói közül azonban csak egyet tartott meg. Egy huszárhadnagyot, a ki mellesleg gróf

is volt, s szinte fanatikus-
san imádta önagyságát.

Ennek az urnak el-
felejtette megmagyarázni
a szép asszony, hogy már
férjhez ment. Az pe-
dig nem kívánt magya-
rázatot.

Ezt a viszonyt, rendes
szokás szerint, mindenki
tudta, csak éppen a férj
nem.

Csernői mint tartalékos
huszárfőhadnagy, a ta-
vaszi gyakorlatokról jött
haza egy este s még rajta
volt a katonaruha, mi-
kor megint megfogta a
vén Tar.

— Letelt? — kérdezte Tar.

— Le, — mondta hidegen Csernői, értve alatta a gyakorlatot. S menni akart. Félt ettől a vén embertől.

De Tar beleragadt.

— Megállj! Hova szaladsz?

— Haza.

— Láttad már a feleséged?

— Nem, most érkeztem, haza igyekszem, meglepem, ő csak holnapra vár.

Tar a levegőbe nézett és átkozott keserű, gunyos

mosoly suhant át az ajakán.

— Te, Kálmán, ne menj haza, csak az éjjel . . .

Csernői elsáppadt és a tekintetével majd átszurta az öreg szerkesztőt.

— Tar, — mondta remegő hangon — . . . Tar, magyarázd ki magad!

Az öreg sokáig nézte a fiatal ember szép, szabályos arcát és aztán sóhajtott. Az arcáról eltűnt a guny és bánatossá vált.

— Te rossz vagy, Kálmán, de én azért csak szeretlek téged, én mellettem lettél emberré és én va-

gyok a te apád és te vagy az én fiam... Eh, nem ezt akartam mondani!... Csak azt akartam mondani, Kálmán, hogy az asszonyok gonosz csontok... Én ismerem őket. Azért nem házasodtam meg soha! Őrizni kell őket... S vigyázni kell rájuk. Eh, bolond vagyok én! Ne hallgas rám!... Szervusz!

Elment. Csernői hosszasan nézett utána.

— Ez vagy nagyon derék ember, vagy egy aljas fráter, — mormogta. — Majd meglátom...

Nem ment haza, hanem betért a redakcióba.

— Valamit segítek nekik s eltöltöm az időt éjfélig.

A kollegák megörvendeztek neki. Igen jó ember volt mindenkihez. Ragaszkodtak hozzá.

— Mi kell még, — kérdezte a főmunkatársat.

— Egy nyolcvan soros vezércikk, szerkesztöm.

— Meglesz.

Bement a kis szobájába s nyitva hagyta az ajtót. Leoldta a kardját és az íróasztala elé ült. Megpróbált valamit írni, de

két sort sem tudott a kutyanyelvre vetni.

A munkatársak a külső szobába élceltek és kacagtak. Néha irtak is. Minden viccük mint egy éles kés hasította át a mellét. S a fülébe ott csengett a Tar mondása:

— Az asszonyok gonosz csontok, Kálmán és őrizni kell őket!

Göndörhaju fejét a két tenyerébe fogta és sóhajtott...

— Hát az enyémet is őrizni kell?

A szerkesztőségbe harsogó kacagás tört ki. Bi-

zonyosan valami hatásos vicc termett, kint pedig, dacára a májusi éjszakának valamiátkozott hideg szél rázta az ablakokat.

— Megörülök, — szólt a férfi és felugrott.

Átment a szerkesztőségben s csak annyit szólt:

— Dolgom van, urak. Nem érek rá írni. Vágjanak ki valami vezércikket.

Bódult fejjel ment a hűvös éjszakába végig a csendes utcákon. Egyikből ki, a másikba be. Kardja idegesen csörgött az oldalán, néha megbottlott benne, mert már el-

szokott tőle. A fogai össze-össze kocódtak a hidegtől.

Kétszer is elment a lakása előtt, de be nem ment.

— Eh, — mormogta megvetőleg, — hát gyermek vagyok én?! Ilyen ostobaság! Féltékenység! Én vagyok féltékeny, a ki annyiszor kigunyoltam ezt a tárcákban és a szinpadon! Eh!

Komoran nézte a lakása ablakait. Sötét volt és csöndes minden. A hideg szél dühösen rázta a rügyező fákat. Összebor-

zongott. Valami fagylaló lehelletet érzett.

— Beteg vagyok — sóhajta — és az agyam beteg! Igen, beteggé tettél nyomorult, pletykázó világ!

Aztán megnyomta a kapu kilincsét. Nyitva volt! Meghült benne a vér! Ez a kapu mindenkor zárva szokott lenni és most tárva van. Valami rettentő borzongás futott végig a hátán és agyán. Ilyesmit csak egyszer érzett, egy párbaja alkalmával, a mikor a golyó végigsúrolta a haját. De

aztán igyekezett összeszedni magát és erőltetve mosolygott:

— Örültség, — mormogá. — A cseléd egyszerűen elfeledte bezárni.

Bement a csendes lakásba és a hálószoba felé tartott, a miben rózsaszínű lámpa égett.

A kardját felemelte, és csendesen, majdnem nesztelenül járt. Mikor a dolgozó szobába ért, az alvó-szoba mellett, megállt.

— Visszamegyek a redakcióba, — gondolta.

De újra megindult és

az jutott eszébe, hogy ha már hazajött, megcsókolja a feleségét.

A miut a sötétben tapogatra ment, íróasztaláról leütött valamit, ami hatalmas csörgéssel hullott a földre. Abban a percben elsikoltotta magát halkan a felesége a másik szobában s kinyitotta a hálószoba ajtaját.

Csernői a szemébe toluló vörös világítás mellett látta, hogy a mit leütött, egy szép gyöngyháznyelű pisztoly volt, ami íróasztal diszként szolgált. Utána nyult és

felvette, minden cél nélkül.

Csernőiné ujabban, de kétségbeesetten sikoltott föl, a mint férje kezében meglátta a pisztolyt.

— Gróf! Fusson!... Itt van a férjem! — kiáltott.

Ami ezután következett, arra már alig emlékezett Csernői. Később is, csak úgy tűnt fel előtte, mint egy rettenetes álom.

Egy férfi, egy katona egy szál meztelen karddal rohant neki és teljes erővel vágott végig a fején.

Csernői érezte, hogy a szemét előnti a vér. De

azért rettentő erővel ragadta torkon támadóját és odaszorította egy nagy magas faragott állóórához s a kezében levő pisztolylyal kétszer a fejébe lőtt.

A vén zenélőóra a küzdelmük-alatti rázkódástól elkezdett valami régi, bolondos áriát játszani Rigolettóból, azt a: „Az asszony ingatag”-féle históriát.

Csernői érezte, hogy áldozata nem igyekszik szabadulni többé.

— Világot ide, — hörgögte rekedten.

Az inasa égő lámpával jelent meg az ajtóban.

— Mosdót hozz, — mondta neki, szeméről a vért törölve, — megvagyok sebesítve.

S míg az inas kirohant, ő odament vérző homlokával a telefonhoz és doktorért telefonált, aztán Tarnak, a vén szerkesztőnek.

Tíz perc múlva ott volt mind a kettő. Egyszerre érkeztek,

Tar, amint körülnézett a szobába, mindent tudott.

— Menjen ön Kálmán-

hoz — mondta a doktor-
nak, — én majd ezen se-
gitek. És odament a had-
nagyhoz, aki még mindig
az óra mellett állott.

— Sebezve van ön? —
kérde Tar s amint meg-
fogta a fiatalembert, az
csak összeesett és nem
szólt semmit . . .

— Meghalt, — mor-
mogta az öreg. — Akkor
jó! . . .

És nyugodtan fordult
oda az inashoz:

— A gazdádat elvisz-
szük, — mondá. — Ebbe
a szobába senkit sem
eresztel, míg a törvény

emberei ide nem jöttek és mindent meg nem néztek. Megértetted-e?

— Értem, — susogta vacogva a legény. — De a nagysága most ment el hazulról, utána megyek, nehogy bántsa valaki.

Tar elvette tőle a kezébe levő lámpát és csöndesen jegyezte meg:

— Fuss utána és kísérd oda, ahova parancsolja.

S hogy a legény elrohant, ő állt oda a lámpával, hogy a doktornak világítson, aki a Csernői homlokát kötözte.

Igen gyorsan elkészült

vele. Csernői bepólált fejével odafordult a két férfihez:

— Nézzétek, — szólt a hullára mutatva, — ez az ember megölt! És én is megöltem őt!... Jól tettem-é?

Tar megszorította a kezét.

— Jól tetted, Kálmán!

A doktor a mesterségével járó hidegséggel fogta meg a gróf kezén az üteret. Aztán közönyösen dobta vissza a kihült kezét.

— Vége van, — mormogta.

A házmester és a fele-

sége az ajtóban álltak. Tar bezárt mindent s karonfogva a doktorral Csernőit, a kocsiba kísérték és elhajtattak vele.

A hírlapíró esetével a helybeli lapok alig foglalkoztak. Csernői felett, mint aki tartalékos tiszt volt és katonaruhába követte el a gyilkosságot, hadbíróság ítélte.

Szertelen gyorsasággal ment a dolog és — felmentették!

Négy hét múlva ismét ott ült a szerkesztőségi kis szobában, a minnek egyetlen ablaka egy óriási

kertre nyílt. Nem írt csak gondolkozott.

A tavaszi napfény ezer színes sugárral szórta tele a kertet és a bágyadt virágokat. S a szerkesztő végig gondolt a történeten.

— Négy hete az egész rettentő esetnek . . . Milyen régen volt! . . . Most már mindennek vége! . . . Nézte a kertet. Akkor éjszaka megfagyott minden virág. Ezekből nem lesz többé semmi. Menthetetlenül elpusztultak — ő vele együtt!

A kis fiatal riporter a

másik szobában szintén nézte a tönkrement keretet. A szerkesztőségbe ki-
vülők nem volt senki.

Az újdondász lopva oda-oda tekintett bepó-
lált fejü főnökére és gyer-
mekes, bohém-naivság-
gal, a nála szokásos gyön-
géd hangon fordult Cser-
nőihez:

— Szerkesztő ur, lesz-e
vajjon e megfagyott virá-
gokból még valami. Ta-
vasz közepén fagytak el!

Csernői sokáig gon-
dolkozott és saját sorsára
is gondolva, búsan je-
gyezte meg:

— Ha én azt tudnám,
Schwarc ur!

Aztán nagyot hallgat-
tak rá, de újra a szer-
kesztő szólalt meg:

— Tavasz közepén
fagytak el.

*

Hiába akarta Csernői,
nemtudott dolgozni többé
Idegzetét tönkre tette ez
a rettentő eset. Szabad-
ságot kért a kiadójától,
amit meg is kapott.

Az apja is irt neki, ki-
akart vele bekülni.

Megtört ember lett
belőle egészen és mikor
a kollegáktól elutazása

előtt bucsuzott és elment,
a főmunkatárs szomoruan
jegyezte meg:

— Jó volna, ha a szer-
kesztő nem menne kül-
földi fürdőbe. Mert én
azt hiszem, hogy az em-
bernek édesebb a hazájá-
ban meghalni.

De hát meghalni egész-
séges embernek nehezen
megy! És Csernői sem
halt meg.

Balatonfüredre ment
üdülni s a kedves kis
magyar tenger, a szelid
hegyek, a táj, valami ál-
dott, balzsamos gyógyírt
csepegtettek beteg lelkére

fájó szívére. Nap, nap-
után érezte, hogy javul.

A kiadójától még egy
havi szabadságot kért egy
expressz-levélben és pénzt
is s ígért neki ezek fejé-
ben egy kötetre való me-
rengő tárcát.

Mindkettőt megkapta,
a tárcákat pedig elkezdte
hetenként küldeni.

Egy szép napsugaras
juniusi délelőttön ott ban-
dukolt a tóparton, majd
a sétányra ment és kere-
sett valami csöndes, el-
hagyott helyet, a hol ál-
modozni lehet egy kicsit.
Leült is egy lócát és leült.

A mint ott fujta a szivarja füstjét, eszébe jutott, hogy kamasz korában szerelmes volt egy poétába, aki Tátika és Csobáncz regéit mesélte valami kedves, szeretetreméltó nyelven, egy poétába, a kit kezd elfelejteni a hálátlan világ!

Az a poéta már régen por! Szerelmes szive tönkre ment. Dicsősége pedig már mulófélben van. Keserű hangulat vett Csernőin erőt. Miért is hát akkor élni, ha minden semmivé lesz? Ugy látszik az élet csak ostoba-

ság és keserűség! A tavasz pedig talán beteg, hogy a napsugár dacára is ilyen hűvös a lég!

Amint ott ült keserű gondolataival az elfelejtett lócán, egyszer csak előtte termett egy kedves, üde, kis mosolygó lányka.

— Jaj! — sikoltott fel a fiatal hölgy halkán a mint meglátta Csernőit. Aztán piros lett mint a láng. Egy nagy sárga lepke után futott és ropant restelte, hogy ilyen gyerekségen csípték rajta

Csernői felállt. Mosolygott. Ugy tetszett neki,

hogy e gyermekes, üde arc láttára az a komor felhő ami a lelkét beakarta borítani, úgy elszállott, mint egy gonosz álom s helyébe a tavasz repült be, minden fényes, minden életrekeltő sugaraival, minden milliomm színes virágával együtt!

— Megijedt? — kérte a hölgytől

— Csak kicsit, mondta ez zavartan. Aztán mosolyogva és egész gyermekes bizalmassággal folytat'a:

— Tudja, én bátor vagyok, de nem tudtam,

hogy itt van és nagyon meglepődtem. És ne ítéljen el, hogy olyan gyermekes voltam, de lássa az a szép lepke elcsábított s önkénytelenül utána futottam. Igaz biz a'! Ismer maga engem?... Mert én ismerem ám magát!

Csernői csak néz'e mosolyogva a hölgy kis fecsegő száját, gyönyörű kék szemeit, amelyek nem voltak nagyok, csak végtelenül tiszták és mosolygók, mint egy tavaszi reggel!

— Hát ha ismer en-

gem, — mosolygott a hölgy kezét megfogva, — mondja meg, kinek a kezét csókolom meg? ... És kezét csókolt.

A lányka úgy beszélt hozzá, mint egy régi, bizalmas ismerőshöz.

— Hát hiszen én Galgóczy Blanka vagyok.

— A borsodi Galgóczyakból?

— Azok is rokonaink, de minekünk, talán tudja is, grófi címerünk van.

— Igen, a grófi ág? Ah, ön az édes mamájával van itt! Emlékszem már! Én sokszor láttam önöket. Az

őreg méltóságos asszony
gyöngélkedik ugy-e?

— Ugy van, a szegény
mama! Aztán tudja, ő
nagyon hazafias! A dok-
torok külföldi tengeri für-
dőkre küldték, ő meg ide
jött. Azt mondta, hogy ha
a kis magyar tenger vize
meg nem gyógyítja, sem
sem a földön kívül. Aztán
összeszedte a familliát,
Hún táborszernagyot a
testvérét, aki hadügymi-
niszter volt, annak a fiát
Atillát menyasszonyostól,
meg engem és itt unatko-
zunk már másfél hónapja.

— Az a fiatal ur Önnek

unokafivére, akivel tegnap is sétáltak?

— Látott bennünket? Az Atilla, az a kis lány meg a menyasszonya, kivel örökké marakodik. Tudja, hogy hívják?

— Nem én.

— Tar Klárinak. A nagybátyja egy véresszáju ellenzéki szerkesztő. Nem ismeri?

Csernői mosolygott.

— Aligha nem! Lám, tehát a Klárka már úgy megnőtt! Mint kis gyereket, sokszor fogtam az ölembe. mégsem ismerem meg.

— Kedves kis lány az,
— bizonyította a grófnő.
— Atila azt mondta az
édes apjának, hogy ha
ebben az évben el nem
veheti Klárit, elmegy és
beáll az idegen légióba.
Bizony!

— De nem ment el...

— Nem ám, mert a
bácsi beleegyezett a há-
zasságba. Atila önfel-
adott ember.

— Milyen jó az a bácsi.

— Bizony jó ember!
Majd bemutatom magát
neki. Tudja, engem is
férjhez akar adni, ahhoz a
cseh grófhoz, ahhoz a hosz-

szuhoz. — És kacagott, üdén, gyermekesen.

Csernői csak ment mellette és nézte. Hiszen ő még ilyen édes kis babát az életben sohasem látott.

Mikor a grófnőék vilájához értek, úgy érezte, hogy ha ezzel a kis aranyhaju csodatündérrel sokat beszélne, az ő betegszive teljesen meggyógyulna.

A grófnő megszorította a kezét és emberül megrázta.

— Tudja, most nem érek rá, de holnap majd kerüljön elő, mert én magát nagyon szeretem!

— Engem? — kérde csodálkozva Csernői.

— Na ne úgy értse, — mondta kissé zavartan. — Csak a könyveit, meg a szindarabjait. Én mindet olvastam és láttam. Igaz! Én kérdezősködni akarok, hogy kikről írta azokat a kedves dolgokat?

— Most mindjárt megmondhatom grófnő. Senkiről és mindenkiről.

— Ah, ez csak afféle poéta-trázis, — mondta Blanka. — Majd kivallja maga nekem az igazat is. Na, Isten áldja! És befutott a nyárilakba.

Csernői lassan sétálva hagyta el a villát s azt gondolta, hogy ő bizonyára sokat tudna vallani ezeknek a szép kék szemeknek és fecsegő ajkaknak, ha éppen vallatásra kerülne a dolog.

Álmodozva sétálta át a napot és alig várta, hogy másnap találkozhasson Galgóczyékkal.

És aztán másnap, a hogy a kis szőke tündér parancsolta, „előkerüit“.

Délután volt, mikor a nap leszálni kezdett és a

meleg szünt s a közönség a cigányt hallgatva a kórzon gyűlni kezdett.

Csernői a mint a téren végig ment, azon vette észre, hogy előtte áll egy óriási szalmakalap. Mikor jobban megnézte, észrevette, hogy ember is van alatta. Jelesen egy fiatal ur, a kinek a szőke bajusszából még nagyon kevés látszott. A szőke ur nem sokat mókázott, hanem beleragadt Csernőinek mind a két kezébe.

— Szervusz! Te vagy az a Csernői, a firkász? Jól van. Én meg báró Hun

vagyok. Az Atilla gyerek.
Blanka kuzénom kiállított
ide posztra, hogy amint
megjelsz a láthatáron,
fogjalak el és szállítsa-
lak hozzájuk. Ennélfogva
uram, Ön az én foglyom.

Csernői mosolyogva
rázta meg a fiatal ember
kezét.

— Látod, — mondá —
milyen jó légionárius let-
tél volna.

— Én, — heveskedett
a fiatal ember, — én?...
Ha oda megyek!... Én
vakmerő vagyok és ke-
gyetlen. De te még nem
ismersz! Igaz, honnan

tudod, hogy én légionárius akartam lenni?

— Tudod, hogy én hirlapíró vagyok, ennél fogva mindent kell tudni. Saját külön tudósítónk... Hiszen ismered az effélét. . .

— Hogyne! A saját külön tudósítást rendszeren ollózni szoktátok valahonnan... Ezt körülbelül Blanka hugomtól ollóztad, de meg fogom harapni azt a szőke mókust.

Belefűzte a karját a hirlapíróéba és mint régi bizalmas ismerőssel szoktunk, fecsegett milliomméle dologról Csernőinek

a míg sétálva nyaralójukig értek.

A hírlapíró azzal a jóleső, vállveregető leereszkedéssel hallgatta a fiatal ember kérkedéseit, a mivel a férfi figyel egy gyermekember éretlen csevegetésére.

Felmentek a villába. Éppen uzsonnánál ült az egész család. Atilla ur harsogó hangon jelentette nekik az érkezést, aztán bemutatta az egész familliának Csernőit.

— Csernői ur, hölgyeim és uraim! A kitünő író! . . . kitünőnek kell

lenni, mert a 4 koronás könyveit husz perc alatt bárki kiolvashatja. Átkozott picci oldalak, duplán ritkítva: a kiadók keveset adnak belőle sok pénzért. Ez csalhatatlan jele a nagyságnak.

Aztán Csernöihez fordult.

— Galgóczy grófné, a nagynéném Kálmán.... Blanka unokahugom. De hiszen ismered. Ez a kis cigánylány Tar Klári, az én menyasszonyom és másodunokatestvérem... Hun táborszernagy, a volt hadügyminiszter, a kit ti

hirlapírók „fekete-sárgának” hívtatok, de a ki mint látod, piros, őszhaju öreg ur és mindegyikében magyar, az én jó apám!

A társaság nagyon szívélyesen fogadta az író kezét szorongattak vele s az öreg Hún táborszernagy, akin a civil, világos nyári ruha alatt is meg lehetett ismerni a volt deli katonát, — lefülelte és alig engedett mást hozzá jutni. Mert még voltak egy néhányan idegen vendégek is s azoknak is bemutatogatta Csernőit Atilla ur, de azoknak már elfe-

lejtettem a nevét teljesen.

Kitünően telt az idő és este a holdvilágnál valaki sétát indítványozott, ami el is lett fogadva.

Felkerekedett a társaság.

Elöl Klárka Atillával, utánuk Csernői Blankával és hátul az öregek kullogtak, pletykázva és néha vitatkozva.

Csernői nem sok bort ivott délután, de talán erős volt, mert amint ott sétált Blanka mellett a holdfényes utakon, úgy vette észre, hogy imbo-

lyog. S azt is tapasztalta, hogy ez a Csernői, aki itt jár, egészen más ember, mint az a szerkesztőségi moly, aki otthon, abban a kertrenyiló ablakos kis szobában körmöli a betűket egymás mellé. Az itteni egy tüzeszü, élces, vidám fiatal ember, az az otthoni egy mogorva medve, akinek az édes is örökké keserű.

A kis grófnő meg valószínűséggel udvarolt neki.

— Hát maga az a Csernői, — mondta hal-
kan és mélézva sokáig
nézte a férfi szép szabá-

lyos barna arcát. — Tudja egészen másnak képzeltem.

— Milyennek? kérde a hírlapíró és megfogta a hölgy kezét.

Blanka kacagott.

— Én őszinte vagyok! Rútnak képzeltem. Puposnak, ragyavertnek, vagy vaknak.

— Ah, ez nem rossz! És ugyan miért? Miért gondolta ezt a grófnő?

A lányka komoly lett.

— Tudja Hogy olyan szerencsétlen volt. Az a rettentő eset!

Csernői elkomolyodott

és eleresztette a hölgy kezét.

— Hogy megcsaltak, ugy-e? — mondá tompán.
— Az Isten vert meg, Blanka!

A grófnő sokáig nem szólt. Nézte a szerte röpkedő szerelmes ragyogó Szent-János bogarakat... Csak mentek egymás mellett csöndben. Elől Atilla és Klári kacagott és lár-mázott, hátul az öregek vitatkoztak.

— Nem értem azt a nőt, Csernői, — törte meg a csöndet a grófnő. Most ismerve önt személyesen

igazán nem értem! Lehetetlen megérteni!

Csernői lecsüggesztette fejét.

— Én azt hittem, ismerem azt az asszonyt, — mondta fojtott hangon. — Megcsalt a szívedobbanása. És megcsalt ő is!

— Hogyan tehette — sóhajtott a lányka. — Fájdalmat okozni egy olyan férfinak, aki imád bennünket!... Fájdalmat okozni egy olyan embernek, a kinek olyan szép a lelke... Ne vegye azt semminek, Csernői, amit mondok... De ha a lelkét

nem is birta volna megismerni az a nő, nem nézte meg önt, mint férfit? Mondom nem értem!

Csernői megállt, kalapját, mivel nagy volt a hőség a kezébe vitte s a hold beszórta ezüst fényével szép, bronzszínű férfias arcát. Sóhajtott.

— Én ahogy szerettem, úgy megvetem most, kitéptem a szivemből és nem haragszom reá!... Rám nézve nincs! Elmúlt! Szétfoszlott!

A grófnő arcán valami végtelen meleg sugár futott végig.

— Ah, tehát meggyógyult a lelke, nem szenved többé, az emlék se bántja?

— Kitöröltem az emlékemből mindent, a mi róla beszél és e szomorú drámáról. A gondviselés jó volt hozzám, hogy erre megsegített. S ha még nem vagyok is teljesen meggyógyulva, bizonyára meg fogok gyógyulni!

Blankának lángba borult az arca.

— Csernői, én segíteni akarok a gyógyításban! Elfogad-e engem?

És mind a két kezét nyujtotta.

A hírlapíró összefogta a két kis finom puha kezet, aztán hosszasan csókolta meg mind a kettőt.

— Lássá, — mondá kissé meghatva — ebben a percben érzem, hogy meggyógyultam.

A „hátvédben“ visszavonulást vezényeltek a jól előljáró fiataloknak és a társaság visszament a nyaralóba,

Csernői akkor este megírta a kiadójának, hogy több melankolikus

tárcát aligha fog küldeni, mert nincs hozzá „ándung”... Inkább vigabakat.

Blanka grófnő pedig igen édesen aludt és gyönyörűen szépet álmodott akkor éjjel.

Mindennap találkoztak ezután és aztán mindennap szerelmesebbek lettek egymásba.

Az öreg grófnő egyszer azt kérdezte Blankától:

— Mit akarhat ez a Csernői tőled leányom?

A kis grófnő mindig

őszinte volt mindenben.
Most is nyíltan felelt.

— Azt hiszem édes
mamám, hogy szeret egy
kissé engem !

— És te ?

— Én ? Én azt hiszem
édes anyukám, hogy na-
gyon is szeretem azt a
fekete embert !

Az öreg grófnő csak
mosolygott. Gondolta,
hogy a fürdőzésnek 15
nap múlva vége lesz és
ez a két gyerek elválva,
szépen elfelejtik egymást.
Minek rontaná a kedvü-
ket ellenvetésekkel.

De bizony, azok nem

igen akarták elfelejteni egymást!.... Sőt ellenkezőleg!

Egy napon Csernői egy levelet kapott. A hoteleszolga hozta és azt mondta, hogy egy igen szép hölgy küldte, aki az éjjel érkezett.

A hírlapíró nyugodtan olvasta át. Tudta, megismerte még a boríték írásáról, hogy a volt felesége küldte. Egy hónapja, hogy törvényesen elválasztották őket.

Ez a levél bámulatos vegyüléke volt a bűnbánatnak és a szerelmi

örjögésnek. Azt írta a hölgy, hogy most látja mit vesztett Csernőiben, mikor már lehetetlen többé nekik egymáshoz közeledniök. Meg akar halni s szeretné Csernőinek a saját szájából halni a megbocsátást.

Csernői mosolyogva ült le és a levelet elégette az íróasztala gyertyájánál. Aztán egy másikat írt. Igen rövid volt. Csak ennyi:

Asszonyom!

Nekem nincs mit megbocsátani Önnek. Mert nem is ismerem Önt.

Volt egy hűtlen feleségem, a ki megcsalt. Az a hölgy nekem meghalt! És én is meghaltam! Én, az az ember, a kit megölték!... A holtakat nem lehet felkölteni, és a szétfoszlott álmok nem jönnek vissza többé!

Vagyok alázatos tisztelője stb. stb.

Elküldte a levelet és teljes nyugalommal aludt el. Egy csöppet sem nyugtalanította a volt felesége ittléte.

Másnap, mikor a grófnőékhez ment, egy villa mellől egy igen szép hölgy

kiáltott utána éles, csengő hangon:

— Csernői!...

A hirlapíró megállt és észrevevén a hölgyet, igen nyájas arcot vágott. Az elvált felesége volt.

— Csókolom a kezét nagyságos asszonyom, — mondá végtelen udvariassággal, de ugyanolyan hidegséggel emelve meg panama kalapját. És aztán nyugodtan ment tovább.

Mikor tíz lépésnyire ment, szivart kotorászott elő és rágyújtott.

— Most már tudom,

igazán meggyógyultam,
— mormogá és jókedvvel
ment fel Blankáékhoz.

Akkor délután történt.
A Galgóczy és Hun család valami csónakkirándulást rendezett a Balatonon.

A szerencsétlan aszszony a villája ablakából nézte, hogy az a férfi, a ki őt annyira imádta, most milyen készséggel, az ő utólréhetetlen, világfiass udvariasságával segít annak a fiatal szép hölgynek a csónakbaszállásnál. És ezalatt hosszan, boldogan mosolyognak egy-

másra. Tehátlan csak-
ugyan mindenek vége!

Megvárta míg a csónak vidám terhével elment Badacsony felé, akkor evezéshez öltözött és lement a tóhoz.

Beleült egy kis ladikba s gyakorlott kézzel hajtott a kis lélekvesztőt a tó közepe felé.

Sokáig nézett az eltűnő csónak után, aztán behúzta az evezőket és a csónak oldalára hajolva, hosszasan nézett a vízbe. A csöndes tó feneketlennek, kikémlelhetetlen mélységűnek látszott —

mint maga a távol ködé-
ben burkolt jövő!

Az asszony végigné-
zett gömbölyű, erős kar-
jain, telt arcán, amit a víz
visszatükrözött.

— Inkább a halak
egyék meg mégis, — só-
hajta — semmint ez a
rettentő tépelődés!

Aládugta az egyik eve-
zőt a csónak alá, a mire
az féloldalt billent.

Egy halk sikolyt nem
folythatott el, bármilyen
elszántsággal is követte
el az öngyilkosságot. Nő
volt.

Csak épen egynehány

gyűrűt vetett a csöndes viz, aztán habjai elsimultak. Siófokon akkor ment le a nap és aranyos sugaraival szórta tele a vizet, a magános csónakot.

Valami misztikus világítást adott a kis bárkának. Olyan volt az alkonyfénybe ragyogva, mint a mesebeli tavon uszó tündérkirályné aranyos hajója. Csak éppen a tündérkirályné hiányzott belőle!

A tündérkirályné pedig akkorára már végzett az élettél s aludt is a tó fenekén, azon a lágy fö-

vényágyon, amelyen nem szoktak a rajta alvók rosszakat álmodni többé!

Apránként besötétedett s a magános csónak még mindig ott libegett a csöndes tavon.

Badacsony felől egy lampionos ladik közeledett jó két óra múlva. A társaság hatalmas dalolással lármázta fel a csöndes vizet. Dankónak valami melankólikus szép nótáját fújták, a mihez Pósa irt szöveget. A visszhang Tihany felől vissza is kiáltozta az utolsó sorait: „Egy sem tudja,

csak azt mondja, lent a Balatoonban!

Blanka észrevette a magános csónakot.

— Ni, egy csónak elszökött a révből!

— Azám, — mondta vidáman Csernői. — Vagy ő tőlle szökött meg valaki! Ne fogjuk el?!

A ladikfele eveztek és a hirlapirónak sikerült megfogni a lecsüngő orrláncot. Odaakasztották a maguk csónakjához.

Blanka megszorította titokban a mellette ülő Csernői kezét. — Bada-csonyba megkérte a hir-

lapiró a kis grófnő kezét a mamájától és a Hungerális segítségével meg is kapta. Mint menyasszony és vőlegény ültek egymás mellett.

Blanka boldog szórakozottsággal oda sem figyelve kérdezte:

— Vajjon hol lehet a csónak gazdája?

A kis Hun Atilla elkeseredve, merengő hangon harsogta a megismételt dal végét:

— Lent a Balatoonban!...

Mikor a füredi révbe értek Blanka megint meg-

jegyezte, de csak éppen azért, hogy mondjon valamit:

— Milyen érdekes! Ez a csónak magában uszott a vizen!

Csernői rá sem figyelt a beszédére.

— Blankica, — szólt, — most az ölembe fogom kivinni a partra, mert rossz helyen kötöttünk ki. Sáros az ut.

Felvette a szabadkozó kis lányt a karjára s vitte, mint a pelyhet.

A fiatal hölgy átfogta mind a két karjával a férfi erős nyakát és titokban

megcsókolta a fülét, a szemét.

— Hát elbir — kérdezte s újra megcsókolta Csernőit.

Sötét volt, a hold még nem jött fel, különben is az őrdámák a kiszállás nehézségeivel küzködtek, mit sem vettek észre.

Csernői felnézett Blankára mosolyogva, a mint a partra vitte és magához szoritotta.

— Elbirom-é? Tudja mit mond Szabolcska: „Nem nehéz a virág, a maga ágának!... És vitte tovább.

A kis Hungaryerek vészkiáltása hallatszott utánuk

— Megállni! Az aranyórám a tóba esett!

A hírlapíró még mindig az ölébe tartotta Blankát. Kacagva kiáltott neki vissza:

— Dobj utána egy öt koronást, hogy ha esetleg elromlik, legyen miből megcsináltatni!

Aztán felmentek a vendéglőbe.

Csernőit egy levél várta hazulról. Nem volt benne semmi ujság. A kollegák írták. Jelentettek neki és az egészsége után

tudakozódtak. A levél egyik sarkában megismerte a szerényen meghuzódó kis Schwarcz riportere irását. Keveset írt. Csak ennyit:

„Én pedig örvendezve jelenthetem Szerkesztő Ur, hogy a virágok, amelyek azon a tavaszi éjszákán elfagytak, itt a szerkesztőség alatti kertben, immáron mind újra kinyíltak! És az illatuktól szerelmes lesz az ember.“

Csernői mosolygott a kis poéta riportere jelentésén és önkénytelenül mormogta:

— Lám a kedves virágok, tehát nem haltak meg végkép! Vagy ha meghaltak is, — újra feltámadtak!...

Aztán a társasághoz ment vacsorálni a vendéglőbe s hallgatták a cigánymuzsikát.

Éjfél felé a Hun gyerek, aki szerette a szörnyű hireket feltálatni, odament Csernőihez, aki Blanka mellett ült és nem is a pezsgőtől, hanem a lányka tekintetétől volt becsipve.

— Kálmán, tudod mi az ujság?

Csernőinek jó kedve volt.

— Csak otthon vagyok hirlapíró! Itt nem kell a riportod!

Atila ur megtántorodott, mert egy félóra óta az asztal végén, a hőst akarta adni Klári előtt és vizes pohárból itta a pezsgőt. Mozgott a föld a lába alatt, jobbnak látta leülni. Széket húzott Csernői mellé és úgy sugdosott a fülébe:

— Te, ne bolondozz, a volt feleségedet most fogták ki a tóból... A főpincér ujságolta.... Azé

volt a magános csónak!
Blanka mosolyogva koc-
cintott Csernóiivel.

— Mit sugdos magá-
nak Atilla?

Csernói egész nyugod-
tan ütötte a poharát a
grófnőéhez.

— Nem értem tisz-
tán, — mondá csöndes
hangon. Csak éppen a
tanulságot vonom le be-
lőle...

— És mi az a ta-
nulság?

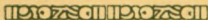
— Az? Csak ennyi: a
rossznak, rossz a vége!

ooo

TARTALOM

A Kun Pista szerelme	7
(1901)	
Tavaszi fagy	47
(1899)	

ooo

Révész Béla könyvkereskedése

Maros-Vásárhelyt

kiadásában a következő
könyvek jelentek meg
legujabban:

Csiki László

A perorvoslatokra vo-
natkozó szabályok a
bűnvádi eljárásban.

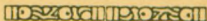
Ambróz Károly

Indukciós gépek.

Cézár K. és Józsa S.

Marostordamegye
földrajza.

Pálffy Gyula
Szenkovits Marci
mókái. 1909

Morvay Zoltán
Egy 6000 kilométeres
séta története. 1909

P. Szentmártoni Bálint
Marostordavármegye
földrajza.

Láday Győző
Görgei Arthur élet-
rajza. 1909

Dr. Király István
Apáczai Cseri János.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

